

Szegedi Péter

Pálya a magasban

Aranyhíd

Ismert, hogy 1945 előtt a felekezeti hovatartozás még sokak identitását meghatározta, s bizonyos pozíciók megszerzésekor sem volt közömbös, hogy valaki a katolikus vagy valamelyik protestáns egyház híve volt. A felekezeti ellentéteket elsimítani igyekvők kedvelt kifejezése volt ekkoriban az aranyhíd, melynek Debrecen és Pannonhalma között kellett volna állnia, szimbolizálva a két legnagyobb magyarországi felekezet együvé tartozását.

Ugyan nem felekezetek között, de épült ekkoriban a magyar futballban is egy aranyhíd, mely az ország két régióját, pontosabban két városát kötötte össze. A történetünk 1926-ra nyúlik vissza, ekkor vezették be a profi labdarúgó-bajnokságot, s a magyar futball történetében először indulhattak vidékiek is a legjobbak között, s négy város csapatai tudtak többé-kevés-

bé sikeresen megkapaszkodni az első osztályban. A Szombathelyi AK-ra épülő Sabaria és a Szegedi AK-ból kinőtt Bástya már a húszas évek elején jelentős tényezője volt a magyar futballnak, a Miskolci AK kebelében megszervezett Attila jó középcsapattá érett, az újonnan alapított debreceni Bocskai 1930-ban magyar kupát nyert, 1934-ben pedig – elsőként a vidéki csapatok közül – dobogós helyezést ért el a bajnokságban. A négy egyesület viszonya szinte felhőtlen volt, sőt a Dunántúlt képviselő Sabaria és a Tiszántúlt reprezentánsa, a Bocskai között – a szombathelyi klub 1932-es megszűnéséig – különösen szoros kapcsolat alakult ki.

1926-ban a Sabariát a profi liga első, a Bocskait pedig a második osztályába sorolták be. Az őszi szezont a debreceniek a bajnokság második helyén zárták, a Sabaria levélben gratulált: „A vidéki sport fejlesztése érdekében megtett fáradozásnak gyümölcse remélhetőleg hamar

meg fog érni, és a szombathelyi sporttársadalom nevében őszintén kívánjuk, hogy minél hamarabb az első osztályban együtt küzdhessünk ideáljaink megvalósítása érdekében. (...) Van szerencsénk már most felhívni figyelmüket arra, hogy közös érdekeink megvédelmezésére mindenkor készek vagyunk Önöknek a tőlünk telhető módon segédkezet nyújtani.”

A „közös érdekeket” azonban az első osztályba jutó debreceniek kezdetben nem ismerték fel. 1927 őszén játszották első élvonalbeli mérkőzésüket, a Debrecen című lap beharangozója, a *Tempó Bocskai! Tempó fiúk!* című írás épp a Dunántúllal szemben (is) megfogalmazható, kelet-tiszántúli identitásra épített: „küzdjetez becsülettel, harcoljatok tüzes alföldi véretekkel az utolsó erőtökig, hogy megmutassátok, kik vagytok, (...) mutassátok meg, hogy bennetek Bocskai acélos akarata és ereje rejlik.” Ám a mérkőzésen kiderült, hogy nemcsak a futballistákban, hanem

a hazai drukkerekben is tüzes alföldi vér buzgott... A pályára vonuló szombathelyi játékosokat kavicsokkal és almával dobálták meg, a félidőben pedig több futballistát leköpdösték és megrugdostak. Amikor az egyik debreceni játékos ellen szabálytalankodtak, a sértett labdarúgó apja áttörte a rendőri kordont, berohant a pályára és esernyőjével megütötte a bírót.

A mérkőzés után vált csak világossá, hogy a szombathelyiek mit értettek „közös érdekeink megvédelmezésén”. E korszak terméke ugyanis a vidéki futball máig tapasztalható főváros-ellenessége: a vidéki klubok vezetői és drukkerai meg voltak győződve arról (amire a budapestiek gyakran okot is adtak), hogy a fővárosi sportvezetők másodrangúként kezelik őket, nem engedik, hogy érdemben beleszóljanak a labdarúgás irányításába, sőt semmilyen eszköztől sem riadnak vissza, hogy előrejutásukat, fejlődésüket megakadályozzák. A Bocskai–Sabaria találkozót követően – a vidéki összetartozás és a főváros-ellenesség jegyében – a szombathelyiek elnöke nem azt követelte a labdarúgó-szövetségtől, hogy büntesse meg példásan a debrecenieket, hanem a Bocskai híveit intette mérsékelte: „Az ilyen esetek nem szolgálnak a vidék javára, hiszen tudjuk, hogy bizonyos körök mennyire lesik és várják ezeket az alkalmakat, hát miért szolgáljuk ki nekik magunkat?” De még találóbba a botrányról beszámoló Sporthírlap cikkének a címe: *A Sabaria nem engedi, hogy a debreceni esetből fegyvert kovácsoljanak a vidék ellen.*

Az incidenst követő években a debreceniek és a szombathelyiek viszonyát tökéletes harmónia jellemezte. 1929-es mérkőzésük előtt írta az egyik szombathelyi lap: „Tisztelje mindenki a holnap pályára lépő Bocskait, azt az ellenfelet, amely vidéki csapat lévén mindenkor fegyvertársa marad a Sabariának.” Amikor 1930 végén a Bocskai a bajnokság második helyéről várhatta a tavaszt, a Nemzeti Sportban megjelent hosszabb írás szerint: „a Bocskai elsősorban is arra büszke, hogy – vidéki. És ezért minden boldogsága közepette akkor volt a legboldogabb a vezetőség, amikor elsőnek befutott a Sabaria távirata: Gratulálunk!” A szombathelyi Nyugati Újság *Bravó Bocskai!* című írása pedig nem fukarkodik sem dicséretekben, sem a fővárosiak gúnyolásában. „Debrecen derek tizenegyének tüze, lelkesedése áttörte a pesti futballfrontot, s a Bocskai az őszi forduló másodikja. (...) A profi futball három éve eddig nem volt más: csak vetélkedése három pesti csapatnak. Ferencváros, Hungária, Újpest váltogatták egymást a bajnoki sorrend élén. A pesti pajzsra emelt nagyok szekértolója lehetett minden más együttes, különösen a vidéki. Élre törni, az első között helyet foglalni merész álom, vakmerőség volt. S most a Bocskai – a feltörekvő vidéki – maga mögött hagyta az Újpestet és a Ferencvárost. Két dédelgetett kedvencét Budapest ámulva látja negyedik helyén az őszi fordulónak. És a pesti futballsoron van most sírás-rívás. (...) A Sabaria városából örömmel kell üdvözölni a vidék Bocskaijának szép és megérdemelt sikerét. Bravó

Bocskai! Tempó Bocskai! Igen, bravózni és tempózni kell, mert a vidék sikere az ország nagy többségének diadala.”

A vidékiek közötti jó viszony azonban nem csak az egymást buzdító újságcikkekben öltött testet. Ha valamelyik vidéki klubot sérelem érte, akkor társaik rendre kiálltak mellettük a szövetség döntéshozó szerveiben. A Sabaria és a Bocskai különösen szoros kapcsolatát pedig mi sem jelzi jobban, mint az, hogy a szombathelyi klub megszűnése után fővárosi képviselőjük, Herzog Edvin még hosszú időn át „menedzselte” a Bocskait, a Sabariát korábban vezető Kopfensteiner Manó pedig 1934-ben a debreceni klub díszelnökének választották.

A Debrecen és Szombathely közé vont „aranyhíd” természetesen nem pontos analógiája annak, amelyet néhány egyházi vezető katolikusok és reformátusok között szeretett volna felépíteni. Egyrészt a két klub barátsága nem afféle kiegyezés volt, nem régi sérelmeiket tették félre, vonzalmuk (érdekszövetségük) haragban fogant, hiszen fővárosellenes érzelmeik terelték őket egy táborba. A Sabaria és a Bocskai kapcsolata ugyanakkor több, mint holmi futballtörténeti érdekesség. Hiszen egyrészt jelképe annak, hogy a magyar futballban ismeretlen a dunántúli és a tiszántúli csapatok közötti rivalizálás. Másrészt baráti viszonyuk azt is szimbolizálja, hogy Magyarországon az igazán mély regionális törésvonalak nem régiók vagy megyeszékhelyek, hanem főváros és vidék között húzódnak. Nem csak a labdarúgásban.